

מרכז מינרבה לזכויות האדם באוניברסיטת תל אביב
Minerva Center for Human Rights at Tel Aviv University
مركز مينيرفا لحقوق الإنسان في جامعة تل أبيب

המכון למשפט והיסטוריה
ע"ש קרן דייוויד ברג
הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן
אוניברסיטת תל אביב

הרצאות ברג במשפט והיסטוריה

70 שנות מאבק על הכרה וכסף: שורדי השואה בראי המשפט הישראלי

המרצה פרופ' ז'וזה ברונר

יום חמישי, 13.11.25, בשעה 18:00

חוקים גרמנים בעברית: מדוע ועל מה מפצה מדינת ישראל את שורדי השואה?

הרצאה זו תעסוק בדינמיקה הפוליטית שהובילה ב-1957 לחקיקה, אשר במסגרתה ישראל מפצה עד היום את שורדי השואה על נזקים בריאותיים שנגרמו להם על ידי הנאצים. נתבונן בקשר ההדוק בין חקיקת הפיצויים הגרמנית לישראלית, אשר קובע את היחס של בתי המשפט בארץ לשורדי השואה לאורך שבעה עשורים. כמו כן, נבחן את מאפייניה הייחודיים של האלימות הנאצית כלפי היהודים, שעומדת ביסוד החקיקה, ושאמורים להבדיל בינה לבין אלימות מלחמתית, שאינה בת-פיצוי.

יום חמישי, 20.11.25, בשעה 18:00

המאבק המשפטי הפרטני של שורדי השואה. על רשויות, ועדות ובתי משפט - סיבתיות, מחלות ואחוזי נכות.

ברמת הפרט, תביעות תגמול של שורדי שואה מתחילות בהגשת טופס לרשות לזכויות ניצולי השואה. בהרצאה זו נעקוב אחרי המסלול המשפטי-רפואי אשר נפתח על ידי הגשת התביעה, במהלכו נבחנים הסיבתיות והיקף המחלה ממנה סובל מגיש התביעה. מסלול זה יכול להוביל שורדי שואה לדיונים בוועדות ערר, בבית משפט מחוזי, ובבית המשפט העליון. נדון בתפקידם של רופאים ושל ועדות רפואיות בהפיכתן של מחלות שונות ל"מחלות מוכרות", נציג את הועדות שהוקמו כדי לבחון ולפשט הליכים אלו, כגון ועדת דורנר וועדת שני, ונעסוק בחקיקה של ראשית שנות ה-2000 ובתוכנית הלאומית לסיוע לניצולי שואה, אשר הביאו להקלות משמעותיות והרחבת מעגל הזכאים.

יום חמישי, 27.11.25, בשעה 18:00

גבולות השואה מתרחבים: יוצאי ארצות ערב מצטרפים למאבק המשפטי.

מאז תחילת שנות ה-2000, יהודים אשר במהלך מלחמת העולם השנייה נפלו קורבן לאפליה ואלימות אנטישמיות במדינות ערב (לוב, תוניסיה, אלג'יריה, מרוקו ועיראק), נאבקים על הכרה כקורבנות רדיפות הנאצים ועל קבלת פיצויים. הרצאה זו תפרט כיצד התנהלו מאבקים אלו בעשורים הראשונים של המאה ה-21, ותבחן מה היה תפקידם של היסטוריונים ושל עורכי דין בגיבושם וניהולם. היא תעריך את תוצאותיהם המשפטיות והחברתיות, ותעמוד על השלכותיהם עבור הבנתנו את גבולות השואה ואת הקשר בין רדיפות הנאצים לקולוניאליזם.